

2,661.

PRZEPISY

o warunkach legalizowania wag handlowych zwyczajnych.

CZĘŚĆ V.

Wagi przesuwnikowe.

Na podstawie art. 11 Dekretu o miarach (Dz. Praw 1919 r. № 15 poz. 211) rozporządza się co następuje:

Wagi przesuwnikowe wogóle.

1. W wagach przesuwnikowych podziałka skali winna być wzorcowana w taki sposób, aby działka między dwoma sąsiednimi ograniczeniami odpowiadała jednej tonnie, kwintalowi, mirjagramowi, kilogramowi, połowie lub piątej części jednej z tych jednostek, dziesięciu, pięciu, dwum, jednemu lub połowie deka-grama. Dla każdej skali wzorcowanie winno być równomierne, t. j. każda działka jednego i tego samego porządku winna odpowiadać jednej i tej samej mierze.

Oznaczenia liczbowe podziałki winny podawać odpowiadające jej miary lub ich wartości. Jednostki, w których wyraża się miara, winny być tak wybrane z pośród wyżej wymienionych, aby oznaczenia podziałki wypadały w liczbach całkowitych lub ich dziesiątych częściach.

Najmniejsza odległość między sąsiednimi kreskami może wynosić 2 mm.

2. Podziałka winna się zaczynać od kreski zerowej. Jedynie wagi proste przesuwnikowe ze zdejmowalnym przesuwnikiem (art. 15 i 16), które, nie będąc obciążone, osiągają bez przesuwnika wyznaczone położenie, mogą nie mieć kreski zerowej. Jeżeli taka waga jest zaopatrzona w dwa noże, służące do jej zawieszania, to wyznaczone położenie wagi nieobciążonej winno mieć miejsce przy zawieszaniu wagi na nożu, służącym do obciążeń mniejszych.

3. Przez odpowiednie urządzenie przesuwnika i skali winna być zabezpieczona ciągłość pomiaru. Działka najniższego rzędu winna odpowiadać obciążeniu, nie przewyższającemu $\frac{1}{2000}$ nośności wagi dla wag o nośności 500 kg i wyżej i nie przewyższającemu $\frac{1}{1000}$ nośności dla wag o nośności poniżej 500 kg. O ile jest kilka przesuwników w jednej wadze (z osobną dla każdego skalą), to

Przepisy obowiązujące w miernictwie

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 5 czerwca 1920 r.

№ 31.

Cena 4 mk. 50 f.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

skale, z wyjątkiem tej, która wskazuje najmniejsze różnice obciążeń, mogą być zaopatrzone we wręby dla ułatwienia dokładnego ustawienia przesuwnika we właściwym miejscu, a przesuwniki—w odpowiednie ząbki. Położenie i ilość tych wrębów winny ściśle odpowiadać położeniu i ilości kresiek podziałkowych. O ile waga ma tylko jeden przesuwnik, wręby na skali są niedopuszczalne.

4. Urządzenie, służące do odczytywania wskazań skali, winno być tak wykonane, aby na odczytywanie nie mogły wpływać położenie oka obserwatora jak i inne okoliczności przypadkowe.

5. Przesuwniki winny być wykonane z metali, przepisanych dla odważników, mieć powierzchnię możliwie gładką i nie posiadać urządzeń, umożliwiających zmianę ich ciężaru bez użycia narzędzi warsztatowych. Środek ciężkości przesuwnika, nie posiadającego noża, lub też zespołu przesuwników, znajdujących się na jednej dźwigni, winien znajdować się możliwie blisko od płaszczyzny, przechodzącej przez ostrza noży oporowego i ładunkowego dźwigni przesuwnikowej, i przesuwając się równolegle do tejże płaszczyzny.

6. Przesuwnik może być wykonany: 1) w postaci suwaka bez noża, obejmującego prowadnicę, 2) w postaci suwaka bez noża, umieszczonego w wydrążeniu belki, 3) w postaci suwaka z nożem, obejmującego prowadnicę; na nożu tym przy pomocy wieszaka jest zawieszony ciężarek, i 4) w postaci drążka z podziałką, przesuwanego w dopasowanej pochwie dźwigni. W wypadkach 1), 2) i 3) podziałka wykonana jest na belce, a kreska odczytowa na przesuwniku; w wypadku zaś 4) kreska odczytowa pomieszczona jest na dźwigni.

7. Konstrukcja przesuwnika winna zabezpieczać niezmienność rozkładu jego masy. Jednak na większych przesuwnikach można urządzać przesuwniki dodatkowe, albo w postaci drążka ze skalą, przesuwanego w otworze przesuwnika głównego, albo też w postaci suwaka z kreską odczytową, przesuwanego po prowadnicy, stanowiącej część przesuwnika głównego. Przesuwniki dodatkowe nie powinny wyprowadzać przesuwnika głównego z właściwej pozycji równowagi, nawet po ustawieniu ich w położeniu krańcowym.

8. Na przesuwnikach dopuszczalne są urządzenia pomocnicze tylko w tym wypadku, o ile służą do zabezpieczenia właściwego ustawienia przesuwnika, wykonania samego ważenia lub zapisu wyniku ważenia.

Urządzenia te nie powinny wywierać ujemnego wpływu na wskazania wagi.

9. Przesuwnik nie powinien chlebotać się, a przesuwanie jego powinno odbywać się gładko. Wszystkie składowe części, w jakie może być zaopatrzony przesuwnik, jak zaciski i śruby zaciskowe, służącego do chwilowego unieruchomienia przesuwnika na skali, śruby łączące w przesuwniku złożonym, płytki zewnętrzne, aparaty drukujące i t. p. winny być tak wykonane i urządzone, aby nierozłączność ich była zabezpieczona konstrukcyjnie lub cechą urzędu.

10. Uniemożliwienie zdejmowania przesuwnika z belki, a także przesuwnika dodatkowego z przesuwnika głównego, winno być zabezpieczone konstrukcyjnie lub cechą urzędu. Wyjątek stanowi w wagach prostych konstrukcja wymieniona w art. 15 i 16.

11. Przepisy powyższe stosują się do wag nierównoramiennych, zaopatrzonych w przesuwniki ze skalami jako urządzenia pomocnicze (art. 4 cz. IV Przep. o war. leg. wag hadlowych zwyczajn.; Przep. ob. w m. 2,64) z wyjątkiem drugiego ustępu art. 5-go, dotyczącego położenia środka ciężkości przesuwnika.

Wagi proste przesuwnikowe (bezmiany).

12. Do wag prostych przesuwnikowych prócz artykułów 1÷10 przep. nin. mają zastosowanie artykuły 13÷21.

13. Wagi proste przesuwnikowe mogą być używane wyłącznie w handlu domokrażnym lub do sprzedaży produktów mniej cennych i posiadających mały ciężar gatunkowy (słoma, siano i t. p.).

14. Wagi tego rodzaju mogą być o nośności (największem dopuszczalnem obciążeniu) nie niżej 50 dkg.

15. Wagi, których przesuwnik składa się z ciężarka, zawieszonego na nożu przy pomocy wieszaka, mogą mieć wogóle tylko jeden przesuwnik. Nóż powinien wystawać po obydwu stronach suwaka, przesuwanego wzdłuż całej skali. Suwak i ciężarek winny być nierozdzielnie połączone. Nóż suwaka może składać się z dwóch oddzielnych części, znajdujących się po obu stronach suwaka, lub też może stanowić całość; ostrze jego powinno znajdować się w płaszczyźnie, przechodzącej przez ostrza noży oporowego i ładunkowego.

16. O ile przesuwnik daje się zdejmować z dźwigni (art. 15), to pochwa suwaka winna być dokładnie dopasowana do dźwigni, nie mieć wgłębień i wogóle kształtów, umożliwiających rozmyślną lub przypadkową zmianę ciężaru suwaka. Łączny ciężar całego przesuwnika (suwaka, wieszaka i ciężarka) winien być oznaczony w kilogramach. Oznaczenie to, umieszczone na suwaku lub ciężarku, winno być wyraźne i nieusuwalne.

W wagach, zgłaszanych do legalizacji, rzeczywisty ciężar przesuwnika nie może się różnić od wskazanego więcej jak o jego jedną tysięczną. Przepis ten ma charakter przepisów o uchybieniach i większe uchybienie ciężaru przesuwnika nie stanowi samo przez się o nielegalności wagi.

17. Różne skale dla tego samego przesuwnika nie mogą być wykonane na jednej i tej samej grani belki.

18. Na suwaku może być tylko jedna kreska odczytowa dla każdej skali, na suwaku zdejmowalnym—wogóle tylko jedna kreska.

19. Szale lub inne części służące do zawieszenia ładunku, o ile są zdejmowalne, winny mieć w miejscu widocznem wyraźnie oznaczony ciężar łącznie z zawieszzeniami (łańcuchami, uszkami) oraz z wieszakiem, gdy i on jest zdejmowalny. Takie części wagi winny być wykonane z metali. Części zdejmowalne z noża ładunkowego winny stanowić nierozdzielną całość, a oznaczenie ich łącznego ciężaru winno odpowiadać wymaganiom art. 16-go niniejszych przepisów.

20. Do tarowania dozwolony jest jedynie tarownik ruchomy (na ramieniu dźwigni), jednakże tylko w tym wypadku, gdy waga posiada kilka przesuwników ze skalami, albo też gdy sama skala służy jako przesuwnik.

21. Skala wagi z jednym przesuwnikiem nie może mieć wrębów, jednak główna skala wagi z kilkoma przesuwnikami powinna posiadać wręby, a główny przesuwnik odpowiedni ząbek.

22. Przesuwnik nie może mieć swobody ruchu w płaszczyźnie prostopadłej do osi dźwigni.

Wagi złożone przesuwnikowe.

23. Do wag złożonych przesuwnikowych prócz artykułów 1÷10 przep. nin. mają zastosowanie przepisy, wyłożone w artykułach 24÷26 przepisów niniejszych.

24. Wagi złożone przesuwnikowe mogą być nośności 20, 30, 50, 100, 200, 300, 400, 500, 1000, 1500, 2000, 3000 i t. d. co 1000 kg.

25. Jako urządzenie pomocnicze na głównej dźwigni może być w miejscu odpowiadającym setnemu stosunkowi obciążeń, zawieszona szalka odważnikowa, o ile przy jej pomocy można odważyć nie więcej jak $\frac{1}{5}$ nośności wagi.

26. Oprócz przepisów, obowiązujących dla wag złożonych przesuwnikowych, do wag przesuwnikowych pomostowych stosują się przepisy, dotyczące wag nierównoramiennych pomostowych, zawarte w części IV-ej Przep. o war. leg. wag handl. zwycz. (Przep. ob. w m. № 2,64).

Przepisy przechodnie.

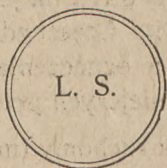
27. Na terytorjum b. zaboru rosyjskiego mogą być także aż do odwołania używane i legalizowane wagi, wzorcowane w funtach. Oznaczenia liczbowe podziałki w tych wagach mogą następować co $\frac{1}{40}$, $\frac{1}{20}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 1, 2, 5, 25, 50, 250 lub 500 funtów, a w wagach, posiadających aparaty drukujące, oraz w wagach, zgłaszanych do legalizacji wtórnej, również co 10, co 100 i co 1000 funtów.

28. W byłej dzielnicy austriackiej będą również przyjmowane aż do odwołania do legalizacji wagi proste przesuwnikowe, odpowiadające przepisom austriackim (Verordnungsblatt für das Eichwesen №№ 17, 23, 37, 53, 100, 102, 111, 112).

29. Przepisy niniejsze uchylają sprzeczne im postanowienia przepisów o warunkach legalizowania, obowiązujących w byłych dzielnicach rosyjskiej i austriackiej, oraz Rozporządzenie Głównego Urzędu Miar o warunkach legalizowania wag z ciężarem przesuwanym № 19/2210 (Przep. ob. w m. 2,66).

30. Przepisy niniejsze otrzymują moc obowiązującą od dn. 1 października 1920 r.

Warszawa, dn. 22 maja 1920 r.

GŁÓWNY URZĄD MIAR

(—) inż. Z. Rauszer.

Gł. Urz. Miar № 20/813.